

Angreb paa den bestaaende Eksamenkommission eller paa noget som helst enten nuværende eller forhenværende Medlem af Eksamenkommissionen ved Lærereksamen. Jeg vil tværtimod udtale, at de Medlemmer af Kommissionen, som jeg har den Ære at kende personlig, efter min Mening ere særdeles dygtige Mænd, og det vilde vel være vansteligst at finde dygtigere eller lige saa dygtige Mænd til at erstatte dem. Det er altsaa ikke i fjerneste Maade noget personligt Angreb, jeg vil fremsætte, det er kun selve Sagens Ordning, som jeg mener er uheldig.

Jeg vil fremdeles endnu tillade mig at fremdrage et Moment. En Lærer, og jo i Reglen ogsaa en Lærerinde, har kun en forholdsvis kort Uddannelse — i Reglen nogle faa Ungdomsaaar — hvori det unge Menneske skal indhente de Kundskaber og den Modenhed, den aandelige Udvikling, hvorpaa hans eller hendes senere Livsgering skal bygges. Det gælder virkelig i høj Grad om, at det, som indhøstes i disse faa Aar, ikke bliver blot en Samling af Kundskaber, det allernødvendigste og tarveligste Maal af Kundskaber, som kræves til at komme gennem Eksamen, men at denne Uddannelse bliver af den Bestaenhed, at den, der senere skal tage en Lærer- eller Lærerindegerning op i Livet, kan møde med nogen aandelig Udvikling, det gælder om at løfte Bevidstheden for de unge, som senere skulle staa som Lærere for vor Almueungdom eller for det store Flertal af vor Befolknings Ungdom, og det naas efter min Mening langt bedre ved en Skoleundervisning gennem 3 Aar end ved en Kursusundervisning, beregnet paa at bringe vedkommende saa hurtig og saa nemt gennem Eksamen som muligt. Det har glædet mig i høj Grad, at den Betragtning af Eksamenkommissionen eller af det uheldige ved at have en Eksamenkommission ved Lærereksamen, som jeg har, ogsaa har fundet Tilslutning ikke blot hos mine Meningssæller, men ogsaa hos dem, som i politiske Spørgsmaal staa paa en anden Side end jeg. Det har glædet mig, fordi det ogsaa paa dette Punkt har vist sig, at vi i Udvalget have kunnet forhandle denne Sag uden at lade Politik komme ind, forhandle den rent saglig, og at vi paa dette Punkt have været enige. Det har fremdeles glædet mig at erfare, at denne Betragtning ogsaa vinder Tilslutning hos adskillige eller i alt Fald hos nogle af Lederne af de private Seminarier. Naar der som andet Bilag til vor Betænkning er optagen en Skrivelse til Landstinget fra to private Seminarieforskere, uaaget

denne Skrivelse jo slet ikke egentlig angaar det foreliggende Lovforslag, saa er det, fordi den staa i Forhold til denne Betragtning om Eksamen i Almindelighed, som Udvalget har fundet sig foranlediget til at gøre gældende, idet der jo netop i denne Skrivelse klages over det overhaandtagende Kursusvæsen og klages over den Skade, som dette gør for Seminarierne, ikke blot for Statsseminarierne, men ogsaa for de private Seminarier, idet disse Kursus, som ere beregnede paa at gøre Eleverne saa hurtig og saa let færdige til Eksamen som muligt, have til Følge, at det bliver mer og mer vansteligst at faa Eleverne til at gennemgaa det fulde treaarige Kursus paa Seminarierne. Denne Skrivelse er indkommen saa sent, at Udvalget ikke har kunnet faa Tid til at tage den under nærmere Overvejelse og heller ikke har ment, at der egentlig var Anledning til under denne Lov at tage Stilling til det Andragende, som disse Seminarieforskere fremsatte om forøget Understøttelse af Statskassen, men vi have ment, at der i denne Skrivelse indeholdes et nyt Vidnesbyrd om det, som vi have været enige om, nemlig at den nuværende Ordning med Hensyn til Eksamen helst bør forandres, at der altsaa i Stedet for Eksamenkommissionen oprettes en Censurkommission, eller om man saa vil sige, at Medlemmerne af den nuværende Eksamenkommission gaa over til at være Medlemmer af Censurkommissionen, hvorledes nu Ministeriet nærmere vilde finde sig foranlediget til at foreslaa denne Sag ordnet.

Dertil har Flertallet fremdeles knyttet nogle faa Bemærkninger om, at det anser det for ønskeligt, om der blev truffet Foranstaltning til at forebygge den Ustik, at Eksaminander kunne indstille sig til Eksamen uden nogen virkelig Garanti for tilbørlig Forberedelse. Jeg vil endnu, for at disse Udtryk ikke skulle blive misforstaaede, udtale, at det, vi have tænkt paa ved en „Garanti“, fremgaa af den Sammenstilling, vi ovenfor have gjort imellem Ordningen ved Lærereksamen og Ordningen ved Studentereksamen. Ved Studentereksamen er det nemlig saaledes, at ingen kan indstille sig til Eksamen uden enten at være Elev fra en Skole eller at være dimitteret privat af en Mand, som altsaa anser vedkommende Dimittend for moden til at kunne indstille sig til Eksamen. Til Skolelærereksamen kan man derimod indstille sig uden nogen Dimissor. Vi have ment, at der burde en Dimissor til. Der burde en Dimissor, en Mand til, som kunde sige: Jeg sender vedkommende saaledes, at jeg tør anse ham for stiftet til at indstille